

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1480/2024
07.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлана Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Милене Рашић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 2. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Горана Стошића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Врању К 244/22 од 04.04.2024. године и Вишег суда у Врању Кж1 116/24 од 13.08.2024. године, у седници већа одржаној дана 07.11.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Горана Стошића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Врању К 244/22 од 04.04.2024. године и Вишег суда у Врању Кж1 116/24 од 13.08.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању К 244/22 од 04.04.2024. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 2. КЗ и изречена му је условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од шест месеци и истовремено одређено да се утврђена казна затвора неће извршити, ако окривљени у року проверавања од две године од правноснажности пресуде, не учини ново кривично дело. Истом пресудом, окривљени је осуђен на новчану казну у износу од 100.000 динара коју је дужан да плати у року од 15 дана од правноснажности пресуде, а ако окривљени новчану казну не плати у остављеном року, суд ће је заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Окривљени је обавезан да суду на име паушала плати износ од 5.000,00 динара, у року од 15 дана од правноснажности пресуде.

Пресудом Вишег суда у Врању Кж1 116/24 од 13.08.2024. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Горана Стошића, а пресуда Основног суда у Врању К 244/22 од 04.04.2024. године потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Горан Стошић, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости и преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе, с тим да из садржаја образложења захтева произилази да исти подноси и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Врховни суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА доставио Врховном јавном тужилаштву, у складу са чланом 488. став 1. КЗ, и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужилаштва и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости истиче да је против окривљеног због истог догађаја пред Прекршајним судом у Врању, у предмету Пр бр.626/22, вођен прекршајни поступак због истог догађаја, који је окончан пре подношења оптужног предлога, због чега сматра да је суд осуђујући окривљеног за кривично дело спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 2. КЗ повредио начело *ne bis in idem* јер је прекршајни поступак правноснажно окончан пре доношења побијаних пресуда.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

У конкретном случају се не ради о правноснажно пресуђеној ствари, па стога вођење кривичног поступка против окривљеног АА због кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 2. КЗ, а након окончања прекршајног поступка против окривљеног, по налажењу овога суда, не представља повреду начела *ne bis in idem*.

Одредбом члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП је прописано да битна повреда одредаба кривичног поступка постоји, ако је наступила застарелост кривичног гоњења или је гоњење искључено услед амнестије или помиловања или је ствар већ правноснажно пресуђена или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење.

Одредбом члана 4. став 1. Протокола 7. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода је прописано да се никоме не сме поново судити, нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело због ког је већ правноснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком.

Устав Републике Србије у члану 34. став 4. гарантује правну сигурност у казненом праву, одредбом да нико не може бити гођен ни кажњен за кривично дело за

које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен, или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен, а којим забранама подлеже вођење поступка за неко друго кажњиво дело. Наведени принцип садржан је и у одредби члана 4. став 1. ЗКП, којом је прописано да нико не може бити гођен за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена, или је поступак правноснажно обустављен.

Уставни суд Републике Србије је, уважавајући судску праксу Европског суда за људска права, поставио критеријуме на основу којих се врши оцена да ли је дошло до повреде начела *ne bis in idem* и то: 1. да ли су оба поступка која су вођена против окривљеног вођена за дело које по својој природи представља кажњиво дело, односно да ли је запређена санкција по својој природи казненоправна; 2. да ли су дела због којих се окривљени казнено гони иста (*idem*); 3. да ли је постојала двострукоост поступка (*bis*). Дакле, тек по испуњењу сва три критеријума може се говорити о пресуђеној ствари.

Из списка предмета утврђује се да је пресудом Прекршајног суда у Врању Пр 626/22 од 29.11.2022. године, окривљени АА, на основу члана 250. став 1. тачка 3, Закона о прекршајима, ослобођен одговорности „да је дана 21.10.2021. године на правцу с. ..., ставио у промет буково огревно дрво у количини од 1,03 м³, без жига и пратеће документације моторним возилом, а заустављено од стране радника ПС, дрва су привремено заплењена и дата на чување“, чиме би учинио прекршај из члана 112. став 1. тачка 30) у вези члана 60. став 1. Закона о шумама јер није доказано да је учинио прекршај за који је против њега поднет захтев за покретање прекршајног поступка.

Након доношења наведене пресуде у прекршајном поступку, окривљени АА је у кривичном поступку, побијаном пресудом првостепеног суда, која је потврђена другостепеном пресудом, оглашен кривим због кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 2. КЗ, које је извршио „у периоду од 21.10.2021. године до 14.12.2021. године, у селу ...“, у стању урачунљивости, свестан свог дела и његове забрањености, чије извршење је хтео, „у намери да спречи доказивање уништио предмете који служе за доказивање, на тај начин што је букова огревна дрва у количини од 1,5 просторних метара у облицима, иструганих на дужини од по једног метра, која нису била жигосана шумским жигом и која су од окривљеног уз потврду ПУ у Врању о одузетим предметима одузета дана 21.10.2021. године и остављена на чување без права отуђења до окончања поступка, јер су дрва представљала предмет извршења прекршаја, обзиром да нису жигосана и није утврђено са које парцеле су дрва посечена, предметна дрва која су служила као доказ у поступку у потпуности уништио на тај начин што је иста сагорео“.

По оцени Врховног суда, у ситуацији када је у вези истог животног догађаја прекршајни суд донео правноснажну пресуду, код оцене да ли је у питању ствар која је већ правноснажно пресуђена, те да ли сходно томе има места доношењу пресуде којом се оптужба одбија, нужно је ценити да ли чињенични опис прекршаја из пресуде прекршајног суда, обухвата све елементе који су обухваћени и чињеничним описом у диспозитиву оптужног акта за кривично дело које је предмет оптужбе.

Из изнетих чињеничних описа прекршаја из члана 112. став 1. тачка 30) у вези члана 60. став 1. Закона о шумама и кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 2. КЗ, произлази да су и прекршајни и кривични поступак вођени против истог учиниоца, овде окривљеног АА, због радњи предузетих у селу ..., у ком смислу је реч о истом просторном оквиру. Међутим, у конкретном случају нема истоветности у погледу временског оквира и радње извршења. Ово из разлога што је прекршајни поступак против окривљеног, у ком је ослобођен одговорности јер није

доказано да је учинио прекршај из члана 112. став 1. тачка 30) у вези члана 60. став 1. Закона о шумама, вођен због тога што је 21.10.2021. године окривљени ставио у промет дрва без шумског жига и документације која прати дрво у промету, док је је кривично дело из 336. став 2. КЗ, за које је оглашен кривим, извршио у временском периоду од 21.10.2021. године до 14.12.2021. године, тако што је у намери да спречи доказивање, уништио предмете који служе за доказивање и то управо дрва без шумског жига и пратеће документације, која су представљала предмет извршења наведеног прекршаја.

Дакле, иако је реч о истом окривљеном и истом просторном оквиру, чињенични опис прекршаја 112. став 1. тачка 30) у вези члана 60. став 1. Закона о шумама у битном је различит од чињеничног описа кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 2. КЗ, и у погледу временског оквира и предузетих радњи извршења, због чега у конкретном случају не постоји идентитет казних дела (*idem*). Самим тим, не ради се о правноснажно пресуђеној ствари, па стога вођење кривичног поступка против окривљеног АА због кривичног дела спречавање и ометање доказивања из члана 336. став 2. КЗ, а након окончања прекршајног поступка против окривљеног, по налажењу овога суда, не представља повреду начела *ne bis in idem*.

Сходно наведеном, Врховни суд налази да доношењем побијаних пресуда није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА.

Осталим наводима захтева, бранилац окривљеног АА указује да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП, истицањем да су изреке побијаних пресуда неразумљиве и противречене саме себи и разлозима пресуда, односно да у побијаним пресудама нису наведени разлози о одлучним чињеницама, а да су они који су наведени супротни садржини исправа у списима предмета, док наводима којима оспорава правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања, указује на повреду закона из члана 440. ЗКП. Међутим, Врховни суд се у оцену ових навода није упуштао с обзиром на то да битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП и повреда закона из члана 440. ЗКП, не представљају законом прописане разлоге због којих окривљени преко браниоца може поднети захтев за заштиту законитости.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Горана Стошића, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.**

**Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић